

1. Vodné dielo Gabčíkovo

Poloha:

Leží na juhozápade Slovenska, neďaleko hlavného mesta – Bratislavy, na našej najvodnatejšej rieke Dunaj.

História:

Viacúčelové vodné dielo sa začalo stavať podľa zmluvy z roku 1977 spoločne s Maďarskou republikou. Maďarská republika v roku 1989, v čase keď bolo vodné dielo Gabčíkovo na slovenskom území na 90% hotové, najprv pozastavila práce a následne v roku 1992 sa pokúsila vypovedať zmluvu. Československo nemalo inú možnosť, v snahe zachrániť investície a zabrániť rozsiahlym ekonomickým a environmentálnym škodám, ako vybudovať náhradné riešenie s menšou zdržou a prehradením Dunaja pri Čuňove. Vodné dielo Gabčíkovo je v prevádzke od októbra 1992.

Popis stavby:

Nájdeme tu dve plavebné komory, ktoré svojou činnosťou pripomínajú výťah a pohľadom veľkú vaň. Lode priplávajú do plavebnej komory, ktorá uzavrie obrovské vráta a naplní sa vodou do výšky približne 8 poschodovej budovy. Pri spiatočnej ceste sa voda vypustí a lode klesajú dole. Vyprázdňovanie plavebnej komory trvá 15 - 19 minút.

- vypúšťanie komory

- vypustená komora

Význam stavby:

- produkcia elektriny - asi 8% celkovej spotreby energie na Slovensku
- ochrana územia pred záplavami, ktoré v minulosti urobili veľké škody
- regulácia výšky hladiny Dunaja - celoročná splavnosť rieky
- stabilizácia toku rieky znamenala zvýšenie kvality pitnej vody a zastavenie poklesu podzemnej vody, ktorý nastal ako dôsledok prehĺbovania riečneho koryta / zlepšili sa tým podmienky pre poľnohospodárstvo a zastavilo sa vysychanie lužných lesov/
- stabilizácia vlastností dna a prúdu
- možnosti pre rekreačný rozvoj celého priľahlého územia.

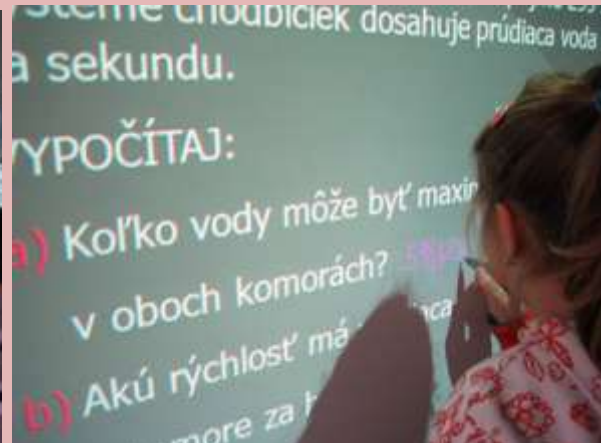
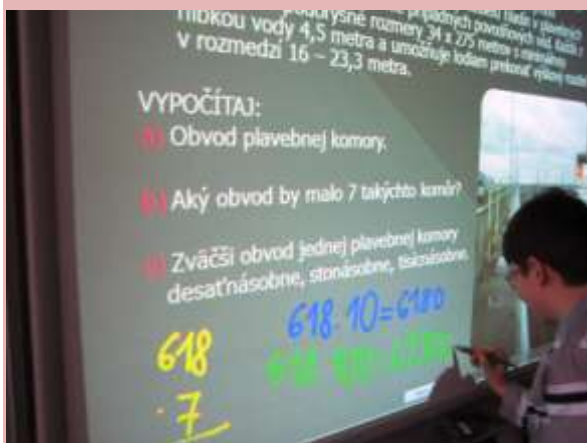

Pri hľadani informácií o Vodnom diele Gabčíkovo sme sa na internetových stránkach dozvedeli, že dĺžka slovenských vodných tokov je 8 166 km. Z toho 37% je regulovaných priehradami. Spoločne sme sa ich všetky pokúsili zakresliť do slepej mapy:

O tejto viacúčelovej stavbe sme sa rozprávali nielen na hodine vlastivedy, ale aj matematiky. Počítali sme dĺžku prírodného kanála, obvod plavebných komôr, rýchlosť prúdiacej vody a podobne. Vyskúšajte sa aj vy:

[- Vodné dielo Gabčíkovo v číslach.](#)

Domácnosti spotrebujú viac energie než si myslíme, a ich podiel na spotrebe stále rastie. Tým rastú aj naše náklady na energiu. Preto sme v našej triede zmapovali mesačné náklady na elektrickú energiu v jednotlivých rodinách. Ich výška sa pohybovala od 30 do 120 € v závislosti od veľkosti rodinného domu / bytu / či počtu rodinných príslušníkov. Preto sme vypracovali návrhy na ich zníženie:

- nesvietiť v miestnostiach, v ktorých sa momentálne nikto nenachádza
- používať úsporné žiarovky
- menej pozerať televíziu
- používať na počítači šetrič obrazovky
- ak sa v domácnosti kúri elektrinou, prerobiť kúrenie na tuhé palivo
- pri odchode z domu skontrolovať, či nikde nezostalo zasvietené

- ak sa v domácnosti nachádza viacero televíznych prijímačov, dohodnúť sa na spoločnom sledovaní jedného
- prať pri nižších teplotách
- skontrolovať tesnenie chladničky a mrazničky / pri poškodených je spotreba elektrickej energie omnoho vyššia /
- maximálne využívať denné prirodzené svetlo
- nevariť na elektrickom sporáku / variči / v hrnci bez pokrievky
- neotvárať dverka elektrickej rúry zbytočne...

ZDROJE:

[http://www.gabcikovo.gov.sk/doc/VDG\(2jaz\)/SR_material.htm](http://www.gabcikovo.gov.sk/doc/VDG(2jaz)/SR_material.htm)

http://sk.wikipedia.org/wiki/Vodn%C3%A9_dielo_Gab%C4%8D%C3%ADkovo